

Postanowienia ugody hadziackiej, 1658 r.

Religia grecka starożytna* [...], aby przy swoich prerogatywach i wolnym używaniu nabożeństwa zostawała, póki język narodu ruskiego zasięga, we wszystkich miastach i miasteczkach, wsiach, tak w Koronie Polskiej, jako i w Wielkim Księstwie Litewskim, także na sejmach, wojskach, trybunałach, nie tylko w cerkwiach, ale publicznie [...]. [...] Tej zasięgi wiary*, która jest przeciwko wierze prawosławnej, i która disensją* między rzymskim* i starogreckim* narodem mnoży, żaden z duchownego i świeckiego, senatorskiego i szlacheckiego stanów, cerkwi, monastyrów fundować [...] nie będzie [...]. [...] Wojska zaporoskiego liczba trzydzieści tysięcy być ma, albo jako wielmożny hetman zaporoski na rejestrze* poda. [...] Spólna rada i wspólne siły być mają tych narodów przeciw każdemu nieprzyjacielowi. Starać się mają te trzy narody wszelkimi sposobami, aby wolna była nawigacja na Czarne Morze Rzeczypospolitej. [...] [...] pozwala temuż narodowi ruskiemu Jego Królewska Mość i Rzeczpospolita wolnych pieczętarzów*, marszałków i podskarbach [...] i inne urzędy narodu ruskiego [mieć].

* religia grecka starożytna – religia prawosławna

* tej zasięgi wiary – wiary greckokatolickiej, unickiej

* disensja – niezgoda

* rzymski – katolicki

* starogrecki – prawosławny

* rejestr – rejestr

* pieczętarz – kanclerz

T. Bohun, D. Milewski, *Wojny polsko-kozackie*, Warszawa: Fundacja „Mówią wieki”, 2019, s. 139, 141–143.

Praca z materiałem

1. Omów główne postanowienia ugody hadziackiej.
2. Wyjaśnij, dlaczego tak dużo miejsca poświęcono w niej sprawom religii. Skorzystaj również z wiedzy pozaźródłowej.
3. Wyjaśnij, jakie korzyści odniosłaby Rzeczpospolita, gdyby ugoda weszła w życie.
4. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, ustal, który ataman kozacki podpisał ugodę w Hadziaczu.